

Potrebe i razvoj osobnosti

Djeca svoje potrebe iskazuju na različite načine. Nekad je lakše, a nekad teže razumjeti što djetetu doista treba. Ponekad se ponaša na način koji je roditelju neprihvatljiv, nerazumljiv, naporan (npr. ljuti se, razdražljivo je i slično, bez vidljivog razloga) – zato što ne zna ili u tom trenutku ne može drugačije. U tim je trenucima jako važno znati da se dijete ne ponaša tako iz hira ili zločestoće nego zato što ne zna drugačije zadovoljiti neku svoju potrebu.

Dijete se ponaša samo onako kako zna; kad bi znalo drugačije, to bi i učinilo!

Na roditelju je tome ga naučiti – najbolje vlastitim primjerom.

Od rođenja do polaska u školu dijete prolazi kroz tri važna stadija svog psihosocijalnog razvoja. U svakom od tih stadija ono ima razvojni zadatak. Dijete je spremno taj zadatak obaviti, ali mu je ključna pomoć roditelja.

1

- **U prvom stadiju (prvoj godini života)** djetetov je zadatak razviti **temeljno povjerenje u sebe i druge**. U tome mu pomaže roditelj uz kojeg se osjeća sigurno i povezano. Roditelj to omogućuje tako što prepoznaje djetetove potrebe i na njih odgovara osjetljivo, djetetu pruža toplinu, nježan dodir, govorenje i pjevanje tihim glasom...

2

- **U drugom stadiju (drugo i treće godini života)** djetetov je zadatak **razviti svoje JA**, osjećaj rastuće samostalnosti i samopoštovanja koji ga potiču na učenje i istraživanje. Roditelji mu u tome pomažu svojim strpljenjem, poštovanjem djetetovih osjećaja i podrškom u svladavanju novih aktivnosti koje može napraviti samo te brigom o djetetovoj sigurnosti i postupnom stjecanju samokontrole.

3

- **U trećem stadiju (od četvrte do šeste godine života)** djetetov je zadatak razviti **vlastitu inicijativu**, cilju usmjerena ponašanja i samopoštovanje. Roditelji to omogućuju tako da podržavaju djetetovu igru, pomažu djetetu da doživi uspjeh i poveže svoj uspjeh s uložnim trudom i zalaganjem te potiču djetetovo povjerenje u vlastite sposobnosti.

Ako roditelj zanemaruje i ne omogući da dijete zadovolji svoje potrebe, može se dogoditi zastoj u djetetovom psihosocijalnom razvoju (npr. u razvoju osjećaja sigurnosti, samostalnosti i samopoštovanja, u doživljavanju uspjeha i povezivanju toga s uložnim trudom i zalaganjem). Dijete koje nije dobilo dovoljno pažnje i uvažavanja u ranoj dobi, tražit će ih i dalje. Primjerice, dijete čiji je strah od odvajanja omalovažavan s 2 godine, bojat će se ostati samo i s 10 godina, i to će od roditelja tražiti više energije i truda nego što je bilo potrebno uložiti kad je bilo malo. Zatim, djetetu kojem se nismo odazivali na njegove pozive kad je bilo malo, zvat će nas i tražiti našu pažnju i onda kada njegovi vršnjaci to već odavno više ne rade.